Bijlage 2a: Toelichting ROM en deelname gemeente Hoorn

Note: Voor de leesbaarheid is de informatie in de toelichting zoveel mogelijk op hoofdlijnen gehouden. Wel staan aan het einde van diverse alinea een verwijzing naar een paragraaf §. In het Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan ROM MRA-NHN (bijlage 2b) kan in de betreffende paragraaf nadere informatie over het betreffende onderdeel worden gevonden.

In Nederland functioneren op dit moment acht ROM's in verschillende regio's. Geen enkele ROM is hetzelfde en de rol van de gemeenten verschilt hierbij. De sterke regio MRA-NHN heeft tot dusver nog geen ROM gehad. Met de ROM voor MRA-NHN sluit de regio aan op het landelijk netwerk van ROM's, en kan een bredere groep bedrijven in onze regio worden ondersteund. In de gewijzigde omstandigheden is het logisch en wenselijk dat ook MRA en NHN een ROM krijgen.
Vanwege de grote klimaatopgave vinden de overheden van MRA en NHN het wenselijk om extra in te zetten op de energietransitie en de transitie naar circulaire economie. Door de deelname van de gemeenten in deze ROM komt er een fonds van ca. € 100 miljoen gericht op deze transities. Met zowel de omvang van het Transitiefonds als de grote deelname van gemeenten onderscheidt de voorgestelde ROM zich van de andere ROM's.

In deze toelichting wordt eerst een toelichting gegeven op wat de ROM inhoudt, de beoogde organisatie en de fondsen. Daarna wordt uitleg gegeven waarom het college wil deelnemen aan de ROM en waarom het college dit collectief wil doen met de NHN gemeenten.

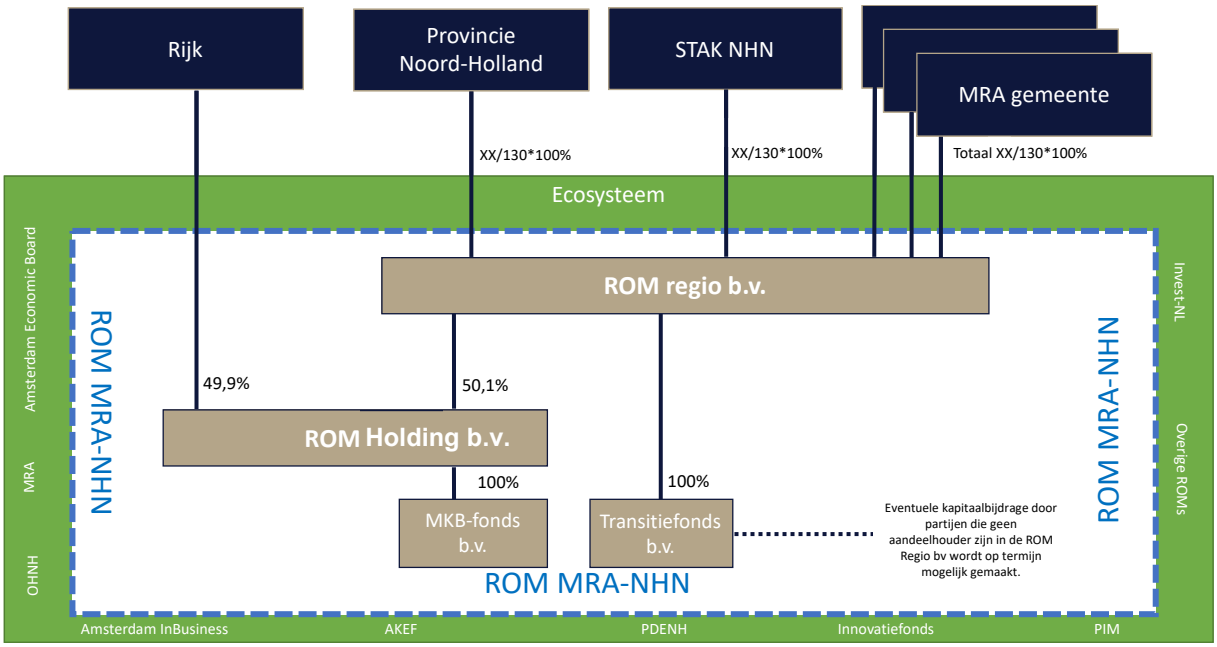
1. Wat houdt de ROM (MRA-NHN) in.
Doelstelling van de ROM is om, indien de markt hier onvoldoende in voorziet, bij te dragen aan het versterken van regionale economie en het realiseren van de transitieopgaven op energie en circulariteit. (§ 2.1) De beoogde maatschappelijk resultaten van de ROM zijn:
1. Aantrekken van private investeringen in de economie. De ROM investeert alleen op basis van cofinanciering. In het concept Investeringregelement is opgenomen dat de ROM ernaar streeft dat iedere € 1 investering vanuit het fonds leidt tot € 3 aan verdere investeringen (multiplier van 4).
2. Bijdragen realiseren aan de klimaatdoelstellingen. Investeringen vanuit de fondsen moeten aantoonbaar maatschappelijk rendement realiseren op gebied van energietransitie en/of circulariteit. Het project moet hierover vooraf, tijdens en achteraf rapporteren. Hierdoor kan het Transitiefonds jaarlijks maatschappelijk rendement laten zien op portefeuilleniveau. Daarbij worden in ieder geval de volgende indicatoren gebruikt:
   - CO_2 uitstoot reductie (totaal en per € geïnvesteerd door het fonds);
   - Kilowattuur duurzame energieproductie;
   - Verminderd gebruik primaire grondstoffen.
   Dit is in het (concept) Investeringregelement van het Transitiefonds geborgd.

De belangrijkste taken van de ROM om deze doelstellingen te realiseren zijn:
- Ontwikkelen (Business development): Ondernemers adviseren en begeleiden om hun plannen uitvoerbaar en financierbaar te maken. Dit kan onder meer betrekking hebben op technologische mogelijkheden, mogelijke kennispartners, (technologie-)leveranciers, klanten en netwerk. Dit vraagt sectorexpertise, voor het innovatief MKB en de transitieopgave worden daarom aparte developers aangesteld. (§ 3.2)
- Investeren: De ROM krijgt twee fondsen. Een MKB fonds van ca. 60 miljoen gericht op innovatief MKB. En een Transitiefonds van ca. € 100 miljoen gericht op energietransitie en transitie circulaire economie. Onder het kopje *3. Fondsen* wordt hierop nader ingegaan.
- Regelingen: Landelijk krijgen de ROM's een steeds belangrijker rol bij de uitvoering van nationaal economisch beleid. Voorbeeld hiervan is de uitvoering van de recente Corona OverbruggingsLening. Uitwisseling van kennis en medewerkers tussen de investeringspoot en regelingenpoot zorgt voor maximale impact op de regionale economie. (§ 5.1 – 5.3)

Met een ROM is de regio optimaal in staat aan te sluiten bij de landelijke en Europese fondsen en overleggen. Het betekent direct een nog grotere impact op behoud en groei van werkgelegenheid. Zo komt er € 150 miljoen beschikbaar vanuit het rijk voor het versterken van de fondsen van de ROM's. Dit is bedoeld als crisisherstelmaatregel. Door de oprichting van de ROM voor de regio MRA-NHN ontvangt de ROM hiervan circa € 30 miljoen.

2. Beoogde organisatie ROM

De ROM gaat bestaan uit twee besloten vennootschappen (bv's), te weten de ROM Regio bv en de ROM Holding bv. De structuur is in onderstaande afbeelding inzichtelijk gemaakt.

De aandeelhouders van de ROM Regio bv zijn de provincie Noord-Holland, STAK NHN (Stichting Administratie Kantoor NHN) en de individuele MRA-gemeenten. De regionale partners zijn aandeelhouder naar rato van hun bijdrage aan het fondskapitaal. Dit bepaalt tevens het formele stemrecht. (§ 7.1)
STAK NHN zijn de deelnemende NHN gemeenten. NHN gemeenten die geld inleggen in het fondskapitaal gaan formeel tot de STAK NHN toetreden. De organisatie van de STAK NHN wordt ondergebracht bij het Ontwikkelingsbedrijf NHN (ONHN). De collectieve deelname vanuit NHN loopt niet direct via het ONHN omdat dan de provincie dubbel in de ROM Regio komt te zitten. Met de STAK NHN wordt dit juridisch gescheiden.

Bij de inrichting van de ROM wordt rekening gehouden met bestaande organisaties als Amsterdam Economic Board, Horizon Flevoland en ONHN en provinciale fondsen. Hiermee worden samenwerkingsafspraken gemaakt. De ROM activiteiten doubleren niet, maar sluiten juist aan op het takenpakket van het ONHN. De ROM brengt aanvullend wat nu wordt gemist, namelijk specialistische ontwikkelkennis en risicodragend financieringskapitaal om uit de crisis te groeien en om de groene transitie voortvarend ter hand te nemen.

Voor grote besluiten binnen de ROM Holding b.v. moeten het Rijk en ROM Regio b.v. overeenstemming hebben. Besluiten van de ROM Regio b.v. moeten met minimaal 51% van de stemmen worden genomen, waarbij voor grote besluiten geldt dat hierbij tevens minimaal drie kleine aandeelhouders vóór moeten stemmen. Op deze wijze wordt de positie van de kleine aandeelhouders beschermd. Grote besluiten zijn onder meer benoeming leden raad van commissarissen, vaststellen van het

Investeringsreglement, meerjaren strategisch bedrijfsplan en statuten en uitoefenen stemrecht in de ROM Holding. Streven is echter besluiten zoveel mogelijk unaniem te nemen. (§ 7.2)
STAK NHN wordt een kleine aandeelhouder in de ROM Regio b.v. en krijgt daardoor vanuit formeel oogpunt weinig invloed op de ROM. Aangezien het een samenwerking betreft tussen gemeenten, provincie en rijk is het echter de verwachting dat de stem vanuit NHN wordt gehoord en serieus wordt genomen.

3. Fondsen
Onder de ROM komen twee fondsen, het MKB fonds en het Transitiefonds. Het MKB fonds is gericht op instandhouding en is 100% revolverend (inclusief inflatiecorrectie). Rendementen binnen het revolverende karakter worden opnieuw geïnvesteerd met inachtneming van het Investeringsreglement. Het Transitiefonds is erop gericht dat de aandeelhouders aan het einde van de looptijd van 25 jaar hun investering minimaal nominaal terugontvangen. Dit kan verlengt worden door een besluit van de aandeelhouders. Het Transitiefonds is naar verwachting nominaal revolverend (excl. inflatiecorrectie). Bij beide fondsen wordt het fondsmanagement gedekt vanuit het rendement. Het Investeringsreglement legt vast onder welke condities de fondsbeheerder tot financiering kan overgaan. De concept Investeringsreglementen zijn toegevoegd als bijlage 3a en 3b. (§ 4.1 – 4.5)

Belangrijkste punten ten aanzien van het Transitiefonds zijn:
- Verstrekken van leningen, garanties en/of aandelenkapitaal om de doelstellingen op het gebied van energietransitie en circulariteit te realiseren. Waarvan wordt verwacht een 10% betere CO_2 prestatie dan vergelijkbare investering in CO_2 emissierechten.
- De omvang van de totale financiering door het fonds ligt tussen € 2.000.000 en € 5.000.000. Uitzonderingen zijn in beperkte mate en/of met goedkeuring van de RvC mogelijk.
- Er moet altijd sprake zijn van cofinanciering. De ROM neemt nooit groter deel van de financiering op zich dan 49,9%.
- Professioneel fondsbeheer met o.a. ervaren fondsbeheerders, vergoeding mede afhankelijk van financiële en maatschappelijke resultaten van het fonds en toezicht door een onafhankelijk investeringscomité.
- Bij financiering door het fonds wordt te alle tijden gekeken of en in welke mate lokale, regionale of landelijke publieke (co-) financiering mogelijk is en in de aanvraag beargumenteerd waarom daar wel, niet of ten dele gebruik van wordt gemaakt.
- Het fonds streeft naar geografische spreiding binnen MRA en NHN.

Het investeringsreglement van het MKB-fonds wordt op vergelijkbare manier ingericht.

4. Waarom deelname aan de ROM
Landelijk bekeken verschilt de rol van gemeenten in de ROM. Zo is er een ROM waarbij alle gemeenten bijdragen per inwoner aan de exploitatiekosten, zijn er ROM's waarbij enkel een aantal grotere gemeenten bijdragen aan de exploitatiekosten en fonds en zijn er ROM's waarbij geen gemeenten deelnemen. Bij de ROM voor MRA en NHN gaat naar verwachting het grootste aantal gemeenten aansluiten. Doordat zo'n groot aantal gemeenten bijdragen aan de ROM voor MRA en NHN krijgt de ROM een Transitiefonds van ca. € 100 miljoen. Met dit Transitiefonds van € 100 miljoen wordt circa € 400 miljoen extra geïnvesteerd in de transitieopgave. Zonder deelname van de gemeenten zou het Transitiefonds nu niet ontstaan. Geen enkele andere ROM heeft een dergelijk groot fonds gericht op de circulaire economie en energietransitie. Met de ambitie van Hoorn en de regio om in 2040 klimaatneutraal te zijn, zijn aanzienlijke investeringen en ontwikkelingen nodig. De ROM biedt ondersteuning en middelen aan ondernemers om dergelijke investeringen en ontwikkelingen te realiseren. Vanuit de het regionale energieprogramma zijn projecten voorzien die kansrijk worden geacht voor steun vanuit dit fonds. Door als gemeenten in MRA en NHN dit samen te doen benutten we de kansen van een groter netwerk. Er kan meer specialistische ondersteuning worden geboden en betere netwerkaansluitingen op initiatieven en ondernemers uit heel MRA en NHN. Tevens zijn geothermie en

installatietechniek in combinatie met de energietransitie, kansrijk voor steun vanuit het Transitiefonds. Deze sectoren zijn speerpuntsectoren vanuit Hoorn en Westfriesland, Extra investeringen in deze sectoren levert extra werkgelegenheid op. Realiseren van extra werkgelegenheid is een van de gemeentelijke ambities om meer stad te worden en doelstelling vanuit de uitvoeringsagenda economie.

5. Waarom collectieve deelname

Door collectief als NHN gemeenten deel te nemen wordt STAK NHN in omvang vierde aandeelhouder van de ROM Regio B.V.. STAK NHN krijgt hierdoor (informeel) een serieuze positie in de ROM. Waardoor het belang van NHN sterker naar voren kan worden gebracht. Daarom wil het college collectief met de andere gemeenten in NHN deelnemen aan de ROM. Qua percentage wordt NHN met circa 12% aandeel een kleine aandeelhouder. De formele zeggenschap is daarmee beperkt. Zie ook onder 2. Beoogde organisatie ROM.